

REFERAT Særligt udvalg om klima og bæredygtighed 2019-2021 d. 03-03-2021

Mødedato Onsdag d. 03. marts 2021 kl. 00:00

Mødested Skypemøde

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsordenen.....	3
Status for arbejdet med strategi for grøn mobilitet.....	5
Status for handleplansarbejdet for Bornholms Energistrategi (februar 2021).....	10
Ændring af mødetidspunkt for udvalgets møder i 2021.....	15
Eventuelt.....	17

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

Åbent punkt

1 Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

00.22.04A08-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Særligt udvalg om klima og bæredygtighed	03-03-2021	1	

Fraværende

Klaus Vesløv havde meldt afbud til mødet.

Bemærkninger til dagsordenen

Udviklingskonsulent Marie Wibe deltager under hele mødet.
Thomas Meyer Sørensen deltager under punkt to.

Punkt 2: Status for arbejdet med strategi for grøn mobilitet

Åbent punkt

2 Status for arbejdet med strategi for grøn mobilitet

00.16.02P22-0001

Behandling

Særligt udvalg om klima og bæredygtighed

Mødedato

03-03-2021

Åbent punkt

2

Lukket punkt

Hvem beslutter

Særligt udvalg om klima og bæredygtighed beslutter

Resumé

Der er behov for, at udvalget drøfter strategi for grøn mobilitets struktur og overordnede indhold, undersøgelsesfasen med ekspertråd samt inddragelsesprocessen af borgere, virksomheder og øvrige interessenter. Drøftelsen indledes med en opfølgning på temamødet den 3. februar med deltagelse af en eller flere af eksperterne fra mødet. Derudover vil der blive givet en opdateret status på arbejdet, inden udvalget drøfter punktet.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller, at

- udvalget drøfter arbejdet med strategi for grøn mobilitet.

Særligt udvalg om klima og bæredygtighed den 3. marts 2021:

Udvalget drøftede sagen og gav input til det videre arbejde herunder, at ladeinfrastrukturen skal være en selvstændig målsætning. Udvalget lægger desuden op til, at interessentmøderne fremrykkes og at borgerinddragelsen udsættes et par måneder. Udvalget beder arbejdsgruppen komme med et revideret oplæg til procesplan.

Sagsfremstilling

I arbejdet med strategi for grøn mobilitet er der behov for, at udvalget drøfter 1) strategiens struktur og overordnede indhold, 2) undersøgelsesfasen med ekspertråd samt 3) inddragelsesprocessen af borgere, virksomheder og øvrige interessenter. Punktet indledes med en opfølgning på temamødet den 3. februar, hvor udvalgsmedlemmerne har mulighed for at stille spørgsmål til en eller flere af eksperterne.

Strategiens struktur og overordnede indhold

Til overvejelser i forhold til strategi for grøn mobilitets overordnede struktur, er der udarbejdet nedenstående skema. I skemaet er indsat eksempler på indsatser indenfor forskellige områder på kort, mellemlangt og langt sigt.

		Eksempler på indsatser		
	Område og forslag til mål	Kortsigt	Mellemlangt sigt	Langt sigt

		(0-2 år)	(2-5 år)	(5-20 år)
Elektrificering	BRKs egne køretøjer Forslag til mål: 100 % elbiler i [årstal].	<ul style="list-style-type: none"> - Omstilling af [x antal] biler til elbiler - Udbygning af ladeinfrastruktur på baggrund af analyse - Flådestyring så elbiler bruges optimalt - Reduktion af diesel/benzin forbrug - Kortlægning af BRK's flåde "i andet led"
	Kollektiv transport Forslag til mål: Fossilfri kollektiv transport i [årstal]	<ul style="list-style-type: none"> - indkøb af elbusser til bybusdrift - udbygning af ladeinfrastruktur til elbusser 	- elbusser på regionale ruter	...
	Privat- og erhvervsbilisme Forslag til mål: 20 % elbiler i 2025, 60 % elbiler i 2032 og 100 % elbiler i 2040	<ul style="list-style-type: none"> - Ladeinfrastruktur (behovsanalyse, hurtigladdere og forsøgsprojekt med lader i lygtepæle) - Deleøkonomiske platforme for mobilitet - Kampagne med elbiler vs. diesel/benzin biler - Kompetenceudvikling af mekanikere til elbiler
Elektrificering/ P-to-X	Tung transport og non-road Forslag til mål: 5 % fossilfrie køretøjer i 2025, 30 % fossilfrie køretøjer i 2032 og 100 % fossilfrie køretøjer i 2040	<ul style="list-style-type: none"> - Analyse af muligheden for at elektrificere tung transport på Bornholm samt; - Kortlægning af muligheder for brug af CO2 neutrale brændsler i overgangsperioden. - Kampagne for elektrificering af tung transport 	<ul style="list-style-type: none"> - Forsøgsprojekter med alternative grønne brændsler - 	- elektrolyse og grønne brændsler
	Cyklisme Forslag til mål: Hver bornholmer bruger cyklen i gennemsnit [x antal] dage om året	<ul style="list-style-type: none"> - Kampagne for at fremme brugen af cykler - opladningsmuligheder samt pumper til cykelturismen 	- udbygning af cykelstier på Bornholm	...

Forslag til spørgsmål til drøftelsen er:

1. Er områderne de rigtige?
2. Er målene for de enkelte områder de rigtige (ambitionsniveau)?
3. Hvilke indsatser skal gøres hvornår?

Undersøgelsesfase med ekspertråd

Undersøgelsesfasen drives af arbejdsgruppen. I undersøgelsesfasen skal der for hvert område foreslå et eller flere ambitiøse og opnåelige mål og delmål. Derudover skal undersøgelsesfasen give forslag til, hvilke indsatser der kan indfri målene på kort og mellemlangt sigt og *eksempler* på, hvilke langsigtede indsatser, der skal implementeres.

For at gøre undersøgelsesfasen så fleksibel og handlingsorienteret som mulig, foreslås det, at der for hvert område søges ekspertråd i selve arbejdsgruppen¹. Såfremt arbejdsgruppen ikke har indsigt i det konkrete område, vil der blive taget kontakt til specifikke eksperter for rådgivning. Såfremt udvalget har specifikke ønsker til inddragelse af eksperter kan disse drøftes på udvalgsmødet.

Arbejdsgruppen vil ved afslutning af undersøgelsesfasen samle eksperternes råd fra undersøgelsesfasen herunder estimere ressourceforbruget for Bornholms Regionskommune ved de forskellige tiltag.

Inddragelsesprocessen af borgere, virksomheder og øvrige interessenter

For at sikre ejerskab og viden i forhold til den færdige strategi for grøn mobilitet er det centralt, at borgere, virksomheder og øvrige interessenter inddrages i idéfasen for arbejdet. Det er derfor besluttet i kommissoriet for strategien, at der skal afholdes et borgermøde, en borgerhøring og at relevante interessenter høres. Nedenfor er givet et forslag til indhold i de tre aktiviteter.

Aktivitet	Indhold	Forslag til deltagere/bi-drag syndere
Borgermøde (April 2021)	Borgermøde afholdes virtuelt eller som en hybridløsning såfremt det er muligt i april 2021. På mødet foreslås en tredelt dagsorden: 1. Introduktion til grøn mobilitet på Bornholm 2. Områdeopdelt break-out møder indenfor 1) privat- og erhvervsbilisme, 2) tung transport og non-road og 3) kollektiv transport og cyklistme	<ul style="list-style-type: none">- Borgerforeninger- Grønne foreninger- Bornholmere- Bornholmske virksomheder
Borgerhøring (marts-april 2021)	Borgerhøring, hvor alle borgere og virksomheder på Bornholm har mulighed for at	<ul style="list-style-type: none">- Borgerforeninger- Grønne foreninger

¹ I arbejdsgruppen er: Trafikchef i BAT Kim Kock-Hansen, Projektleder hos Bornholms Energi og Forsyning Hans Henrik Ipsen, projektofficer hos DTU Elektro Thomas Meier Sørensen og udviklingskonsulent i Bornholms Regionskommune Marie Wibe (projektleder).

	indsende skriftlige bemærkninger til mål og handlinger indenfor grøn mobilitet. Høringen afvikles parallelt med borgermødet.	<ul style="list-style-type: none"> - Bornholmere - Bornholmske virksomheder
Interessentmøder (marts-maj 2021)	Møder mellem udvalgsmedlemmer og de centrale aktører for grøn mobilitet på Bornholm. På møderne vil strategiarbejdet blive fremlagt, og interessenterne vil have mulighed for at drøfte tiltag og give idéer og input til arbejdet.	<ul style="list-style-type: none"> - Bornholmske transportvirksomheder - Transportvirksomheder med aktiviteter på Bornholm - Bilbranchen på Bornholm (forhandlere, mekanikere mv) - Virksomheder med stor bilflåde (fx entreprenør-, håndværker-, tømrer og VVS-virksomheder)

Økonomiske konsekvenser

Interne ressourcer til at udarbejde strategi for grøn mobilitet er allokeret. Såfremt der vælges egentlige handlinger til implementering, skal dette prioriteres i forhold til de øvrige opgaver i Center RIS. Derudover er der bevilliget 900.000 kr. til strategi for grøn mobilitet finansieret af puljen til klima og bæredygtighed under bevilling 42 Erhverv, byg og plan.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 3: Status for handleplansarbejdet for Bornholms Energistrategi (februar 2021)

Åbent punkt

3 Status for handleplansarbejdet for Bornholms Energistrategi (februar 2021)

00.16.00G01-0020

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Særligt udvalg om klima og bæredygtighed	03-03-2021	3	

Hvem beslutter

Særligt udvalg om Klima og Bæredygtighed beslutter

Resumé

I januar 2021 blev Bornholms Energipolitik 2040 samt handleplaner for energipolitikken vedtaget. Der vil på udvalgsrådet blive givet en status for handleplansarbejdet både for porteføljestyringen og for de to handleplaner der er valgt ("100 MW havvind" og "udfasning af oliefyr og bedre isolering").

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller, at

- Udvalget tager status til efterretning og drøftelse.

Særligt udvalg om klima og bæredygtighed den 3. marts 2021:

Drøftet, idet udvalget beder om et oplæg til handleplaner for solceller og CO2-regnskab foruden de allerede valgte handleplaner

Sagsfremstilling

På [kommunalbestyrelsesmødet d. 28. januar 2021](#) blev Bornholms Energipolitik 2040 samt oplæg til arbejdet med handleplaner godkendt.

Arbejdet med handleplanerne er inddelt i to overordnede opgaver. Den ene er at lave en samlet styring af alle handleplanerne (porteføljestyring), således at arbejdet koordineres på tværs af emner og over tid, og den anden opgave er udarbejdelsen af selve handleplanerne, der skal resultere i konkrete handlinger for at nå målene i energipolitikken.

Porteføljestyringen

Det er allerede besluttet, at der skal arbejdes fokuseret med to handleplaner i 2021 for henholdsvis "100 MW havvind" og "udfasning af oliefyr og bedre isolering". På udvalgsrådet vil der blive givet et mundtligt oplæg på arbejdet med porteføljestyringen, og hvilke ressourcer der forventes brugt på arbejdet i 2021, herunder input fra styregruppemødet vedrørende handleplansarbejdet d. 24. februar.

Det kan op til drøftelsen overvejes, hvilke handleplaner der af udvalget foreslås prioriteret i 2022. En liste over forslag til handleplaner er indsat nedenfor:

Tabel 1: Handleplaner der kan iværksættes i 2022.			
Handleplan	Mål	Potentiale for reduktion af afgiftsbelagt CO2	Forslag til indhold
Solceller på Bornholm	2025: fossilfri i strøm- og varmeproduktion ved normaldrift	17.000 tons CO2/årligt fra søkablet	Kortlægning af mulighed for solcelleanlæg på Bornholm. Der kan være behov for at tilføre ressourcer til medarbejdere og ekstern rådgivning.
CO2 regnskaber for virksomheder	Muliggør flere mål men især det overordnede mål i 2040: Bornholm skal reducere CO2-udledningen med 118.000 tons CO2	Understøtter flere CO2 reduktioner	Hjælp til retvisende CO2-regnskab for virksomhedsejere herunder afklare igangværende initiativer samt udvikling af to-tre scenarier for, hvordan virksomheders brug af CO2-regnskaber kan understøttes.
Power-to-x på Bornholm	2040: Transporten på Bornholm skal være fossilfri	70.000 tons CO2/årligt fra transportsektoren	Analyse af mulighederne for elektrolyse på Bornholm i samarbejde med relevante aktører.
Grøn omstilling af procesenergien på Bornholm	2032: Procesenergien skal være fossilfri	5.000 tons/CO2 årligt fra procesenergi	Grøn omstilling af virksomheders procesenergi ved at øge viden og tilgængelighed af nye teknologier.
Analyse af fremtidens biomasse på Bornholm	2025: Plan for reduktion af biomasserne træflis og halm 2025: Undersøgelse af biomasse til bioforgasning	CO2 fra afbrænding af biomasse er foreløbigt ikke afgiftsbelagt.	Plan for reduktion af biomasserne træflis og halm samt en undersøgelse af biomasse til bioforgasning.
*Bemærk at handleplanerne skal prioriteres ift. indsatsens omfang og ressourcer. Der er på forhånd allokeret 0,5 årsværk til arbejdet med handleplanerne internt i BRKs kontor for Plan og Udvikling.			

Handleplaner

På udvalgsrådet vil der blive givet et mundtligt oplæg om status for arbejdet på de to handleplaner herunder input fra styregruppemødet vedrørende handleplansarbejdet d. 24. februar.

Til orientering er det foreløbige indhold i handleplanerne angivet nedenfor i tabel 2:

Plan for..	Områder	Forslag til indhold																																																						
Udfasning af oliefyr og bedre isolering	Mål	2025: Der er udfaset minimum 1.500 oliefyr i perioden 2021-2025. 2032: Alle oliefyr på Bornholm er udfaset. Delmål: 2022: I dialog med borgerne skal der i 2021 udarbejdes en plan for, hvordan oliefyr udfases fra 2022-2032.																																																						
	Aktiviteter	1. Analyse af lokalområder på Bornholm af bl.a. antal oliefyr og muligheder for alternative grønne varmeløsninger. 2. Dialogmøder med borgere, borgerforeninger, virksomheder mv., hvor udskiftning af oliefyr og bedre isolering drøftes. 3. Kommunikation og information om udskiftning af oliefyr til alternativ varmeløsning samt bedre isolering. Herunder en understøttelse af, at Bornholm tiltrækker midler fra landsdækkende tilskudspuljer for energioptimering. Indsatsen vedr. statslige tilskudspuljer er overordnet: a) Kontakt til brancheorganisationer, b) forberedelse af oplæg om tilskudspuljerne, c) møde med brancheorganisationerne, d) fælles pressemeddelelse med brancheorganisationerne mulighederne i tilskudspuljerne og e) erhvervet understøtter bornholmerne i at søge midler og foretage energirenoveringer. 4. Status for arbejdet til politisk niveau vedr. udskiftning af oliefyr samt drøftelse/iværksættelse af nye initiativer 5. Nye initiativer , der på baggrund af dialogmøder og analyse, vil føre til udskiftninger af oliefyr. Herunder en plan for udskiftning af alle oliefyr frem imod 2032.																																																						
	Tidsplan på kort sigt (2021-2022):	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Aktivitet</th> <th>Q1/21</th> <th>Q2/21</th> <th>Q3/21</th> <th>Q4/21</th> <th>Q1/22</th> <th>Q2/22</th> <th>Q3/22</th> <th>Q4/22</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. Analyse</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>2. Dialogmøder</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>3. Kommunikationsindsats</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>4. Status</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>5. Nye initiativer</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Aktivitet	Q1/21	Q2/21	Q3/21	Q4/21	Q1/22	Q2/22	Q3/22	Q4/22	1. Analyse									2. Dialogmøder									3. Kommunikationsindsats									4. Status									5. Nye initiativer								
Aktivitet	Q1/21	Q2/21	Q3/21	Q4/21	Q1/22	Q2/22	Q3/22	Q4/22																																																
1. Analyse																																																								
2. Dialogmøder																																																								
3. Kommunikationsindsats																																																								
4. Status																																																								
5. Nye initiativer																																																								
100 MW havvind	Mål	2025: Fossilfri i strøm- og varmeproduktion ved normaldrift på Bornholm ¹																																																						
	Aktiviteter	1. Afklaring af igangværende processer og Bornholms Regionskommunes muligheder for at understøtte projektet 2. Understøtte Bornholms Havvind på områder, hvor Bornholms Regionskommune har mulighed for at påvirke beslutninger. 3. Status for arbejdet til politisk niveau																																																						
	Tidsplan på kort sigt (2021-2022):	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Aktivitet</th> <th>Q1/21</th> <th>Q2/21</th> <th>Q3/21</th> <th>Q4/21</th> <th>Q1/22</th> <th>Q2/22</th> <th>Q3/22</th> <th>Q4/22</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. Afklaring</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>2. Understøttelse</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>3. Status</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Aktivitet	Q1/21	Q2/21	Q3/21	Q4/21	Q1/22	Q2/22	Q3/22	Q4/22	1. Afklaring									2. Understøttelse									3. Status																										
Aktivitet	Q1/21	Q2/21	Q3/21	Q4/21	Q1/22	Q2/22	Q3/22	Q4/22																																																
1. Afklaring																																																								
2. Understøttelse																																																								
3. Status																																																								

1 Undtagen udledning fra BOFAs affaldsforbrænding som stoppes i 2032.

Økonomiske konsekvenser

For hver handleplan vil der skulle redegøres for de økonomiske konsekvenser og søges midler i arbejdet med handleplanerne. Initiativer i handleplanerne, der kræver kommunal finansiering, forventes at indgå i de årlige budgetprocesser. Til orientering er der til arbejdet med handleplanerne i 2021 allerede bevilliget 785.000 kr.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 4: Ændring af mødetidspunkt for udvalgets møder i 2021

Åbent punkt

4 Ændring af mødetidspunkt for udvalgets møder i 2021

00.22.04A30-0053

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Særligt udvalg om klima og bæredygtighed	03-03-2021	4	

Hvem beslutter

Særligt udvalg om klima og bæredygtighed beslutter

Resumé

Særligt udvalg om klima og bæredygtighed tager stilling til, hvorvidt udvalget ønsker at ændre mødetidspunktet for udvalgets resterende møder i 2021, hvorefter valgperioden udløber. Udvalget har tidligere besluttet, at mødestart er kl.15. Dette foreslås ændret til kl. 17.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller, at

- Møder i Særligt udvalg om klima og bæredygtighed fremover påbegyndes kl. 17

Særligt udvalg om klima og bæredygtighed den 3. marts 2021:

Godkendt

Sagsfremstilling

Særligt udvalg om klima og bæredygtighed tager stilling til, hvorvidt udvalget ønsker at ændre mødetidspunktet for udvalgets resterende møder i 2021, hvorefter valgperioden udløber. Udvalget har tidligere besluttet at mødestart er kl.15. Dette foreslås ændret til kl. 17.

Mødetidspunktet foreslås dermed ændret til kl. 17 på følgende mødedatoer:

- Den 7. april 2021
- Den 5. maj 2021
- Den 2. juni 2021
- Den 25. august 2021
- Den 29. september 2021
- Den 3. november 2021
- Den 1. december 2021

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 5: Eventuell

Åbent punkt

5 Eventuelt

00.22.04A08-0002

Behandling

Særligt udvalg om klima og bæredygtighed

Mødedato

03-03-2021

Åbent punkt

5

Lukket punkt

Særligt udvalg om klima og bæredygtighed den 3. marts 2021:

Intet.